

ОСОБЛИВОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

(Дмітрієва Н. С., аспірантка)

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

Заклади вищої освіти, які готують фахівців за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт", повинні повноцінно формувати інноваційно-зорієнтований світогляд професіоналів, розвивати їхню культуру, духовний потенціал. Завдання професійної підготовки включають не лише володіння технічними, практичними та/або теоретичними навичками, але й особисту чесність та етичну професійну поведінку, яка допомагає надати етичного сенсу всім університетським зусиллям. Таким чином, академічна доброчесність є необхідною умовою навчання та важливою вимогою академічної якості здобувача вищої освіти за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт".

Академічна доброчесність – це набагато більше, ніж уникнення нечесних практик, таких як списування під час іспитів, плагіат або обман контракту. Це передбачає залучення до навчання та роботи, яка добре виконана, завершена та зосереджена на добрій меті – навчанні. Це також передбачає використання відповідних засобів, щирі зусилля та хороші навички. З цієї точки зору, досвід і сприяння академічній доброчесності в закладах вищої освіти, де відбувається професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту має подвійну мету: досягнення навчання, спрямованого на розвиток необхідних компетенцій і навичок для даних фахівців, і, що більш важливо, розвиток етичної перспективи для прийняття принципових рішень, застосовних до будь-якого контексту професійної діяльності.

Разом з тим, академічна недоброчесність, як наслідок етичної дезорієнтації особистості, завдає серйозної шкоди своїми соціально-економічними та психологічними наслідками. Зупинимось докладніше на аналізі наслідків такого різновиду недоброчесності в освіті та науці як плагіат у роботах студентів та викладачів: зниження ініціативних науково-дослідних робіт, судові розгляди про порушення авторських прав, іміджевий ризик, стагнація науки, виховний аспект (випадки плагіату в роботах викладачів формують у студентів думку про допустимість подібної поведінки для досягнення особистого та професійного успіху), негативний вплив на мотивацію студентів, нераціональне використання часу професорсько-викладацького складу, зниження престижу конкретного закладу освіти в рейтингу, зниження поваги до викладача, який приймаючи неоригінальні роботи студентів, дозволяє себе обманювати (навмисне чи випадково), особисті переживання викладача, девальвація цінностей корпоративної культури.

Слід відмітити, що група вчених припустили, що в закладах вищої освіти має бути створена модель відносин студентів та викладачів, заснована на верховенстві етики та повністю підтримуватися на інституційному рівні з використанням сучасних інформаційних систем [1; 2].

Науково-педагогічні працівники на сучасному етапі розвитку вищої освіти в Україні мають дбати як про фахову освіту студентів, так і про їхній

професійний, етичний та громадянський розвиток. З перших днів навчання науково-педагогічні працівники мають робити все для формування у студентів "натхнення" бути порядними та чесними в усіх завданнях і сферах, де вони мають виконувати навчальні обов'язки.

Для досягнення цієї мети слід робити наступні кроки:

1. Бесіда.

Регулярно організувати бесіди між науково-педагогічними працівниками та студентами, під час яких науково-педагогічні працівники виступають з презентацією про академічну доброчесність. Науково-педагогічні працівники повинні пояснити інституційну програму з академічної доброчесності, що очікується від студентів у їхніх завданнях, санкції, які застосовуються за правопорушення, який інструменти будуть використані для перевірки оригінальності поданих документів тощо. Також варто додати приклади у свої пояснення та прояснити будь-які питання, які можуть виникнути у здобувачів вищої освіти.

2. Графічні або аудіовізуальні ресурси.

Корисно створювати ілюстрації чи мультимедійний матеріал, який допоможе науково-педагогічним працівникам інформувати студентів про академічну доброчесність у схематичний, стислий та гнучкий спосіб. Такими ресурсами можуть бути інфографіка, плакати чи інтерактивні зображення, у кожному з яких можна творчо використовувати текстовий та ілюстраційним матеріал. Що стосується аудіовізуальних матеріалів, слід створити короткі відео, які використовують ефекти та різні елементи, щоб урізноманітнити візуальну стимуляцію, яку науково-педагогічні працівники надають студентам.

3. Навчити правильно цитувати та додавати посилання.

Науково-педагогічні працівники мають завжди повторювати важливість цитування та посилань на роботи інших науковців, інформувати студентів про академічний формат, який вони повинні використовувати для своїх текстів (ДСТУ, APA), і ділитися дидактичним матеріалом, щоб зорієнтуватися та допомогти студентам, якщо у них виникнуть запитання. У своєму відгуку на виконане завдання науково-педагогічні працівники мають відзначити, коли студенти добре впоралися з цитуванням і посиланнями. У разі помилок або упущень виправити роботу та скерувати студента правильно виконати цей фрагмент. У разі повторного порушення академічної доброчесності, слід застосувати санкції, які передбачені відповідним положенням закладу вищої освіти.

4. Проміжні завдання та іспити.

Плануючи курс, науково-педагогічні працівники мають включити заходи, які сприяють рефлексії, аналізу, критичному мисленню, творчості та застосуванню вивчених концепцій. Уникати призначення домашніх завдань або іспитів, вимагаючи прямої текстової інформації зі змісту чи дидактичних матеріалів. До іспитів включати запитання типу есе, синтез, аналіз та оцінку ситуацій.

5. Інституційні заходи.

Науково-педагогічні працівники мають запрошувати студентів на всі можливі наукові заходи закладу вищої освіти, конференції з публікацією

наукових робіт студентів, включаючи ті, що зосереджені на академічній доброчесності. Також варто включити візити до бібліотеки або заплануйте семінар з їхніми співробітниками, щоб дізнатися про послуги бібліотеки, формати посилань і цитувань, пошукові системи та бази даних, дослідницькі процеси, як ідентифікувати надійні джерела тощо.

Позитивним результатом реалізації проекту стане повна відсутність порушення правил академічної доброчесності майбутніми фахівцями, а також розвиненого інноваційного потенціалу випускників закладу вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт".

ЛІТЕРАТУРА

1. Guerrero-Dib, J. G., Portales, L., Heredia-Escorza, Y. Impact of academic integrity on workplace ethical behaviour. *Int J Educ Integr.* 2020. 16. 2. <https://doi.org/10.1007/s40979-020-0051-3>.
2. Orosz, G., Tóth-Király, I., Bóthe, B., Paskuj, B., Berkics, M., Fülöp, M., Roland-Lévy, C. Linking cheating in school and corruption. *Revue Européenne de Psychologie Appliquée.* 2018. 68(2). 89–97. <https://doi.org/10.1016/j.erap.2018.02.001>.